

Jaarverslag 2023

Stichting Vogelringstation Meijndel

Dit is een uitgave van Stichting Vogelringstation Meijndel. De stichting houdt zich bezig met de studie van in het wild levende vogels door middel van ringonderzoek in Meijndel, Wassenaar.

Colofon

Els van Muiswinkel (CES)

Rinse van der Vliet (zoönosen)

Vincent van der Spek (overige teksten)

Eindredactie

Els van Muiswinkel, Vincent van der Spek & Rinse van der Vliet

Foto voorblad: Pestvogel, eerste-kalenderjaar mannetje, Meijndel, Wassenaar, 3 december 2023 (Vincent van der Spek).

Stichting Vogelringstation Meijndel

Acaciastraat 212

2565 KJ Den Haag

t: 06 - 41 00 98 89

m: v.vanderspek@gmail.com

Rekeningnummer: NL41 INGB 0001531203 t.n.v. Stichting Vogelringstation Meijndel te Den Haag.

Het ringonderzoek van stichting Vrs Meijndel is mede mogelijk dankzij Dunea (terreinvergunningen, faciliteiten en onderhoud, financiële ondersteuning), Staatsbosbeheer (terreinvergunningen Duivenvoordse Polder), het Vogeltrekstation (ringvergunningen) en de Haagse Vogelbescherming (financiële ondersteuning).

SUMMARY

In 2023 Vrs Meijendel ringed 6,328 birds divided over 80 species in the dunes of Meijendel, Wassenaar, Zuid-Holland, the Netherlands. This was the result of 89 days (515 hours) of trapping, spread over all 12 months. Both the number of birds and the number of species were slightly above the average compared to the previous ten years. Furthermore 1133 ringed birds (mostly by ourselves) were recovered. Until mid-October, the results were far below average, mainly due to persistent unfavourable weather. Especially the otherwise so common reed warbler species and allies and thrushes were poorly represented. However, a large Redpoll invasion at the end of autumn more or less 'saved' an otherwise poor year. Other than Redpolls, Skylarks and Eurasian Siskins also fared well.

- Blackcap (1062; 17%) and Mealy Redpoll (1009; 16%) were by far the most commonly trapped birds. Combined, they accounted for a third of all birds ringed.
- Seven of the most commonly trapped species (since 2000) were trapped considerably more often than usual.
- 15 of the most commonly trapped species were trapped considerably less often.
- For eight species it was a record year: Woodcock (4; was 3), Bohemian Waxwing (2; was 1), Eurasian Nuthatch (2; was 1), Common Stonechat (11; was 10), Linnet (5; was 3), Eurasian Siskin (134; was 51), Lesser Redpoll (350; was 330) and Mealy Redpoll (1009; was 920). Moreover, all redpolls combined, including birds not assigned to taxon, reached an all-time high (1515; was 960).
- Unexpected species included Eurasian Whimbrel (the 4th ever), two Bohemian Waxwings (3rd and 4th), two Melodious Warblers (3rd and 4th) and Little Bunting (6th).
- Special recoveries were a Willow Warbler re-trapped in Poland (the first Polish recovery of a Dutch bird) and a Lesser Redpoll from autumn 2022 that quite amazingly was recovered both on Heligoland, Germany *and* in Southern Norway in spring 2023. A Garden Warbler in its 10th calendar-year was quite impressive.
- In 2023, we received four excursions for educational purposes.

The birds were ringed for the following projects:

1. Constant Effort Sites (CES) (since 2000)

European survey (EURING) on songbird populations. In 2023, both the number of adult breeding birds and juveniles (494 individuals in total) were fairly good.

2. Zoonoses (since 2016)

Samples of 51 birds of 15 species were taken. These were analysed on pathogens that can be transferred from animals to humans. No pathogens were found this year.

3. DNA study on Chiffchaffs (since 2009)

All data have been collected. In 2023, a PhD study by one of the ringers was started at the University of Leiden, based on data partially collected in Meijendel.

4. Navigation of Common Starlings with GPS (since 2022)

30 Common Starlings were trapped and GPS-tagged for a PhD study by one of the ringers.

5. Nightingale colour ringing (since 2022)

18 breeding birds were colour-ringed in the final year of a population study in Meijendel. Only one bird from 2022 was re-trapped, a second was seen in the field. We re-trapped six birds ringed as nestlings by the researcher.

6. Spring migration, dispersion and autumn migration (since 1963)

The invasion of both Lesser and Mealy Redpolls was the stand-out feature of the autumn.

7. Retrapping Adults for Survival (RAS) Jack Snipe (since 2009)

Only nine were ringed in 2019.

The team consisted of nine ringers and nine assistants. The board was formed by Vincent van der Spek (chair), Jort Verhulst (secretary) and Rinse van der Vliet (treasurer).

SAMENVATTING

Lange tijd leek 2023 voor de ringactiviteiten in Meijndel, Wassenaar, Zuid-Holland teleurstellend. Het vroege voorjaar, de (na)zomer en de gebruikelijke piekmaand oktober waren zeer matig. Zeker in het najaar gooide aanhoudend slecht weer roet in het eten. Het jaar werd echter 'gered' door een prachtige invasie Grote en Kleine Barmsijzen in november- december. Niet eerder werden er zo veel gevangen. In totaal ringden we op 89 dagen (ca. 515 uur) verdeeld over alle twaalf de maanden 6.328 vogels. Daarnaast waren er 1.133 controles van al geringde vogels. De vangsten waren verdeeld over 80 soorten. Sinds 1963 zijn nu 174 taxa geringd (159 sinds 2000). Zowel het aantal geringde vogels als het aantal geringde soorten lag net boven het gemiddelde over de tien voorgaande jaren (2013-2022; resp. 6.170 exemplaren en 78 soorten). De rietvogels, lijsters, Waterral, Nachtegaal en Glanskop vielen in negatieve zin op: zelden werden er zo weinig gevangen. Porseleinhoen, Kleine Plevier, Watersnip en Gierzwaluw ontbraken zelfs. Waar veel insecteneters het af lieten weten, deden zaadeters het over het algemeen juist goed, met topjaren voor Veldleeuwerik, Sijs en de eerder genoemde barmsijzen. De meest bijzondere vangsten waren Regenwulp (vierde), twee Pestvogels (derde en vierde), twee Orpheusspotvogels (derde en vierde) en Dwerggors (zesde), alsmede de eerste Groene Specht in tien jaar. Broedende Spotvogels waren een novum voor de CES.

- Zwartkop (1062, 17%) en Grote Barmsijzen (1009, 16%), waren met afstand de meest geringde soorten. Samen zorgden deze twee soorten voor een derde van alle vangsten.
- Zeven van de 22 in deze eeuw meest geringde soorten werden ruim vaker geringd dan gemiddeld.
- 15 van de 22 meest geringde soorten werden juist ruim minder vaak geringd.
- Bij acht soorten was sprake van een jaarrecord: Houtsnip (4; was 3), Pestvogel (2; 1), Boomklever (2; 1), Roodborsttapuit (11; 10), Kneu (5; 3), Sijs (134; 51), Kleine Barmsijzen (350; 330) en Grote Barmsijzen (1009; 920), plus alle barmsijzen gecombineerd, (incl. niet op taxon gedetermineerde exemplaren; 1515; 960).
- De meest bijzondere terugmeldingen waren een Fitis uit Polen (een noviteit voor Nederland), een Kleine Barmsijzen uit 2022 die – en dat is uniek – in 2023 zowel in Duitsland als in Noorwegen werd teruggevangen, en een oude Tuinfluiter (10^e kalenderjaar).
- Er waren vier excursies voor bezoekers.

Figuur 1. Jort Verhulst toont tijdens een excursie de eerste geringde Groene Specht in tien jaar, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 13 augustus 2023 (Vincent van der Spek)

De vogels werden geringd in het kader van de volgende projecten:

- 1. Broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES; sinds 2000)**
Broedvogelonderzoek CES was met 494 individuele vogels redelijk goed.
- 2. Zoönosenonderzoek (sinds 2016);**
Van 51 vogels van 15 soorten werden bloedmonsters genomen voor een landelijk onderzoek naar pathogenen die (mogelijk) op mensen overdraagbaar zijn. Geen van de bemonsterde vogels testte positief.
- 3. DNA-onderzoek naar Tjiftjaffen**
Alle data zijn verzameld en maken deel uit van een promotietraject van één van de ringers van Vrs Meijndel aan Universiteit Leiden.
- 4. Oriëntatieonderzoek naar Spreeuwen met GPS-zenders (sinds 2021)**
In totaal vingen we 30 vogels voor het promotieonderzoek van één van de ringers.
- 5. Kleurringen van Nachtegalen voor populatieonderzoek (sinds 2022)**
In het laatste jaar van dit populatieonderzoek zijn 18 vogels van kleurringen voorzien. We vingen vier elders in het terrein door de onderzoeker geringde nestjongen terug.
- 6. Voorjaarstrek, dispersie en najaarstrek (sinds 1963)**
Vooral een invasie Kleine en Grote Barmsijzen sprong in het oog tijdens een verder mager najaar.
- 7. Soortgericht onderzoek (RAS) Bokje in de Duivenvoordse Polder (sinds 2008)**
Dit jaar werden slechts negen exemplaren geringd.

De vogels werden gevangen door een team van negen ringvergunninghouders en negen assistenten. Het dagelijks bestuur van de stichting bestond uit Vincent van der Spek (voorzitter), Jort Verhulst (secretaris) en Rinse van der Vliet (penningmeester).

Figuur 2. Grote Barmsijzen, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 3 december 2023 (Vincent van der Spek).

INHOUDSOPGAVE

Summary.....	3
Samenvatting.....	4
Dankwoord.....	7
1. Inleiding.....	8
1.1 Algemeen.....	8
1.2 Medewerkers.....	8
1.3 Machtigingen en vergunningen.....	8
1.4 Publicaties, excursies en media.....	8
2. Onderzoeken en inspanning.....	9
2.1 Onderzoeken	9
2.2. Inspanning	9
3. Resultaten.....	10
3.1 Aantallen geringde vogels en vogelsoorten	10
3.2 Terugmeldingen.....	12
3.3 Jaar- en dagrecords	14
3.4 Nieuwe soorten en andere bijzondere vangsten	15
3.5 Najaarsfenologie.....	17
3.6 Broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES).....	18
3.7 Zoönosenonderzoek	20
3.8 Populatieonderzoek Nachtegalen	20
3.9 Retrapping Adults for Survival (RAS) Bokje	21
Bijlage 1 Aantal geringde vogels 2000-2023	23
Bijlage 2 Overzicht terugvangsten ontvangen in 2023.....	26
2.1 Selectie eigen terugvangsten	26
2.2 Elder geringd, door Vrs Meijndel teruggevangen	28
2.3 Door Vrs Meijndel geringd, elders teruggemeld	30
Bronnen.....	33

DANKWOORD

Allereerst dank aan Dunea voor de prettige reguliere contacten, de terreinvergunningen, de financiële bijdrage en het beheer en onderhoud van het terrein en de hut, met name Eric van Gerrevink en Niels Kimpel. De reguliere aanloop van boswachters werd ook zeer gewaardeerd. Casper Zuyderduyn (Staatsbosbeheer) verleende de vergunningen voor de Duivenvoordse Polder (Bokjes). Het bestuur van VWG Meijndel wordt bedankt voor de samenwerking. Adri Remeus is al jaren een spil bij het Bokjesproject. Het bestuur van de Haagse Vogelbescherming zijn wij dankbaar voor de financiële steun. Ringers op andere locaties deelden tips. Dat zijn te veel mensen om te noemen, maar Jan Visser (Vrs Castricum) verdient een aparte vermelding. Het Vogeltrekstation ten slotte wordt bedankt voor de machtigingen en de 'korte lijntjes'.

Figuur 3. Schaapskudde tegenover het vogelringstation, Meijndel, Wassenaar, 2 december 2023 (Vincent van der Spek).

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

In dit jaarverslag worden de inspanningen en resultaten van Stichting Vogelringstation Meijndel, Wassenaar, Zuid-Holland (hierna: Vrs Meijndel) uit het jaar 2023 weergegeven. In hoofdstuk 1 komen diverse algemene onderwerpen over het ringstation en de ringers aan bod, in hoofdstuk 2 worden de methoden en het weer besproken. Het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de vangsten weer, die per project kort zijn uitgewerkt.

1.2 Medewerkers

In 2023 bestond de ringgroep uit de ringvergunninghouders Wijnand Bleumink, Cornelis Fokker, Morrison Pot, Vincent van der Spek (voorzitter), Peter Spierenburg, Jan Vegelin, Jort Verhulst (secretaris), Maarten Verrips en Rinse van der Vliet (penningmeester) en de assistenten Sander Bik, Edwin Bosch, Rob ter Ellen, Nadine Hollevoet, Romy van der Kooij, Els van Muiswinkel, Sjaak Schilperoort, Guus Slinkert en Gijsbert Twigt. Samira al Gimandari liep stage voor een buitenlands ringproject, Esther Remmerswaal, Jasper Suijten en Joas de Vreugd liepen mee om te verkennen of zij aan willen sluiten als assistent.

1.3 Machtigingen en vergunningen

Ringvergunningen ('machtigingen') worden op voorspraak van het Centrum voor Vogeltrek en -demografie ("Het Vogeltrekstation") te Wageningen afgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De benodigde terreinvergunningen werden verstrekt door de beheerders Dunea (Meijndel) en Staatsbosbeheer (Duivenvoordse Polder).

1.4 Publicaties, excursies en media

Publicaties

De vangsttotalen per dag zijn online te vinden op [Trektellen.nl](https://trektellen.nl). In 2023 verschenen geen artikelen of andere publicaties van onze hand.

Excursies

Tussen 13 augustus en 21 oktober ontvingen we vier excursies: van Dunea, de Haagse Vogelbescherming en twee via Dageindenatuur.nl. Twee andere geplande excursies konden vanwege aanhoudende ongunstige weersomstandigheden niet doorgaan.

Figuur 4. Meerkoet, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 6 december 2023 (Jort Verhulst)

2. ONDERZOEKEN EN INSPANNING

2.1 Onderzoeken

Onderzoeken

We namen deel aan zeven projecten:

1. Het gestandaardiseerde broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES);
2. Het DNA-onderzoek naar herkenning, voorkomen en temporele spreiding van tjtftaftaxa. Het veldwerk is afgerond, er is (en wordt) gewerkt aan publicaties.
3. Het zoönosenproject, waarbij een selectie van soorten bemonsterd wordt voor onderzoek naar virussen;
4. Verplaatsingsonderzoek Spreeuwen;
5. Kleurringen van Nachtegalen voor populatieonderzoek;
6. Trek/dispersie;
7. Retrapping Adults for Survival (RAS) Bokje (in de Duivenvoordse Polder)

2.2 Inspanning

In 2023 is in Meijendel (dus excl. RAS Bokje) ca. 515 uur geringd (trektellen.nl). Die uren waren verdeeld over 89 onderzoeksdagen, verspreid over alle maanden van het jaar (Tabel 1). Deze inspanning ligt wat hoger dan het langjarige gemiddeld aantal onderzoeksdagen sinds 2000 (81), maar weer lager dan 2021 en 2022 (resp. 105 en 100). Vooral het aantal vangdagen in juli-oktober was relatief laag vanwege aanhoudende slechte weersomstandigheden. Het KNMI registreerde het op één na natste jaar ooit. Daarbij werd het najaar gedomineerd door stevige zuidwestelijke stromingen. Er waren aanzienlijk minder dagen met de gewenste stromingen tussen noord en zuidoost dan gemiddeld.

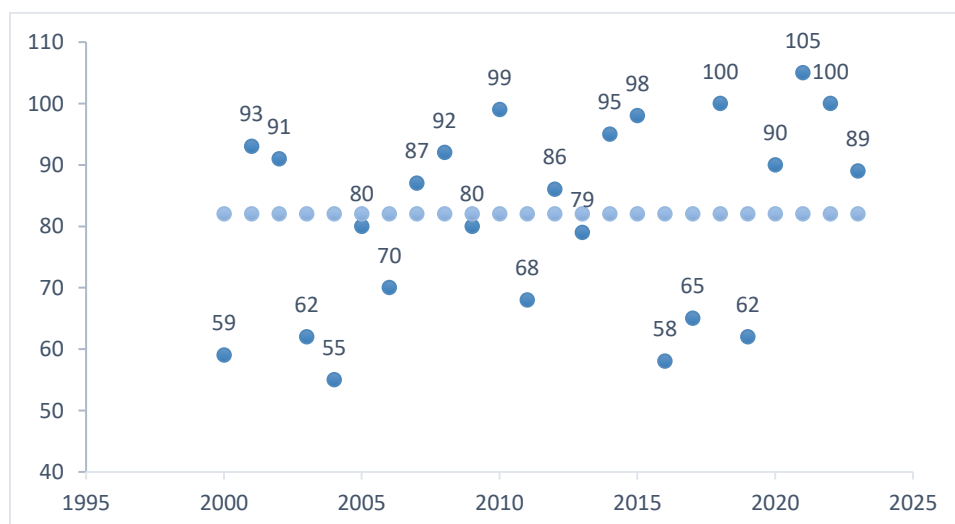
Tabel 1. Aantal ringdagen per maand in 2023

jan	feb	mrt	Apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	tot
3	7	8	7	4	4	6	10	11	9	12	8	89

zwart= alleen geluid van niet-zangvogels toegestaan i.v.m. broedvogeltellingen en CES (tevens beperkt aantal vangdagen met mistnetten)

blauw= maanden waarin vrijwel zonder beperkingen geringd kon worden, m.u.v. middelste zaterdagdagen van september – maart (i.v.m. Sovon-wintervogeltellingen; geen geluid).

NB vogels in een nachtvangst die voor 24.00 uur gevangen zijn, zijn niet als aparte vangdag geteld.

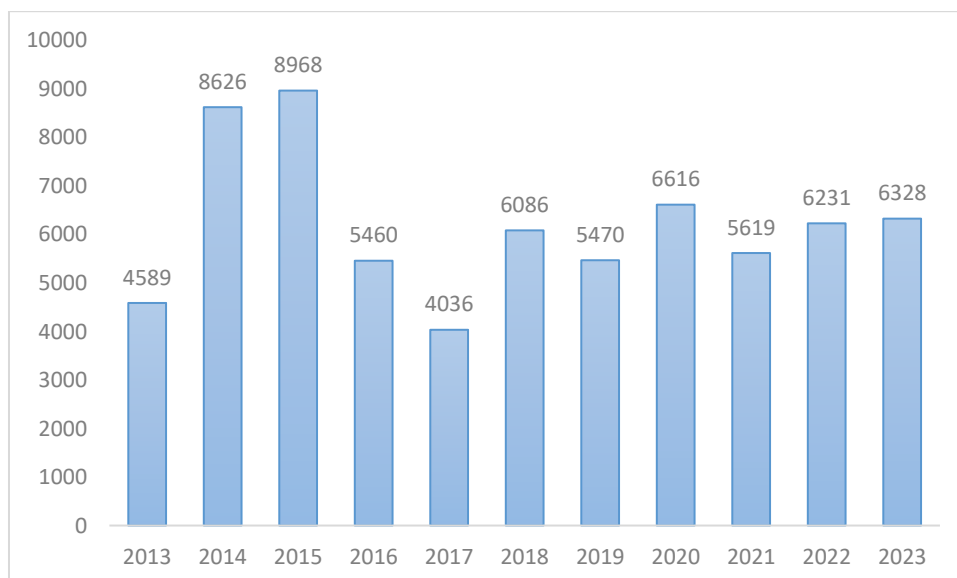

Figuur 5. Aantal ringdagen per jaar in Meijendel 2000-2023. Spreiding 55-105, gemiddeld 82 (stippellijn).

3. RESULTATENOVERZICHT

3.1 Aantallen geringde vogels en vogelsoorten

In totaal werden in Meijndel 6.328 vogels geringd, marginaal meer dan het gemiddelde van de tien voorgaande jaren (6.170; zie Figuur 6). Het gemiddeld aantal nieuwe vangsten per dag lag met 71 rond het gemiddelde over de periode 2013-2022 (73; spreiding: 58-94). Zie *bijlage 1* voor een overzicht van alle vangsten in 2023. Het duurde lang voordat het jaar ‘op stoom’ kwam. De slagnetvangsten in het voorjaar waren redelijk, maar minder dan in recente jaren. **Kleine Plevier** ontbrak zelfs. Broedvogelonderzoek CES was nog vrij goed, maar tijdens de vroege zomer werd weinig geringd vanwege ongunstig weer. Dat merkten we sterk in bijvoorbeeld de lage aantallen **Nachtegalen** en **Fitissen** en net als in 2022 werd geen enkele **Gierzwaluw** geringd. De aantallen in de nazomer van vooral de rietvogels (normaliter de ‘bulk’ in deze tijd van het jaar) waren zelden zo laag. Vooral **Kleine Karekiet** viel in negatieve zin op, met slechts 227 vangsten. Deze eeuw kende alleen 2000 – het proefjaar jaar waarin de ringactiviteiten in Meijndel nieuw leven werd ingeblazen – nóg minder vangsten van deze soort. Normaliter is dit de meest geringde soort na de Zwartkop. In de beste jaren worden er vier tot vijf keer zoveel gevangen. **Rietzanger** en **Sprinkhaanzanger** deelden in de malaise. September was een betere maand, maar in oktober – normaliter een piekmaand – gooide het weer wederom roet in het eten. Met slechts negen vangdagen werd er zelden zo weinig geringd. Soorten die het in het najaar desondanks uitstekend deden waren **Veldleeuwerik** (dankzij één fenomenale nacht), **Graspieper** en **Sijs**. Daar stond tegenover dat er slechts één **Waterral** werd geringd. Pas in november en begin december werd het jaar boven het gemiddelde uitgetild, dankzij een fenomenale invasie van zowel **Kleine** als **Grote Barmsijs**. Na 2005, 2008 en 2017 was dit de vierde ‘echte’ invasie van Grote Barmsijsen in deze eeuw. Niet eerder werden er zo veel exemplaren gevangen. Tijdens de piek gedroeg het weer zich ook nog eens voorbeeldig.

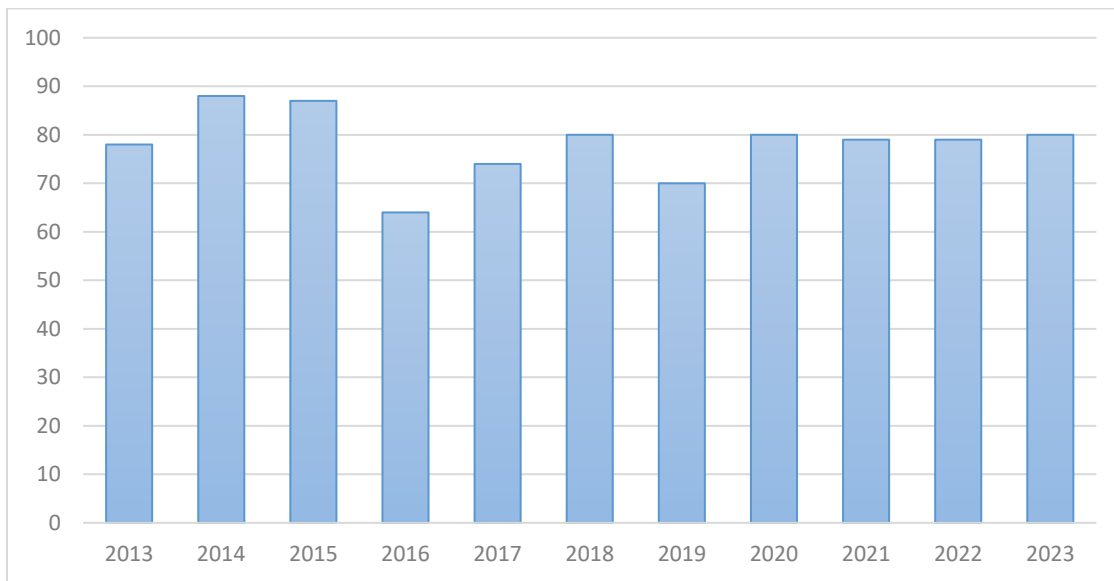

Figuur 6. Aantal nieuw geringde vogels in Meijndel per jaar 2013-2023.

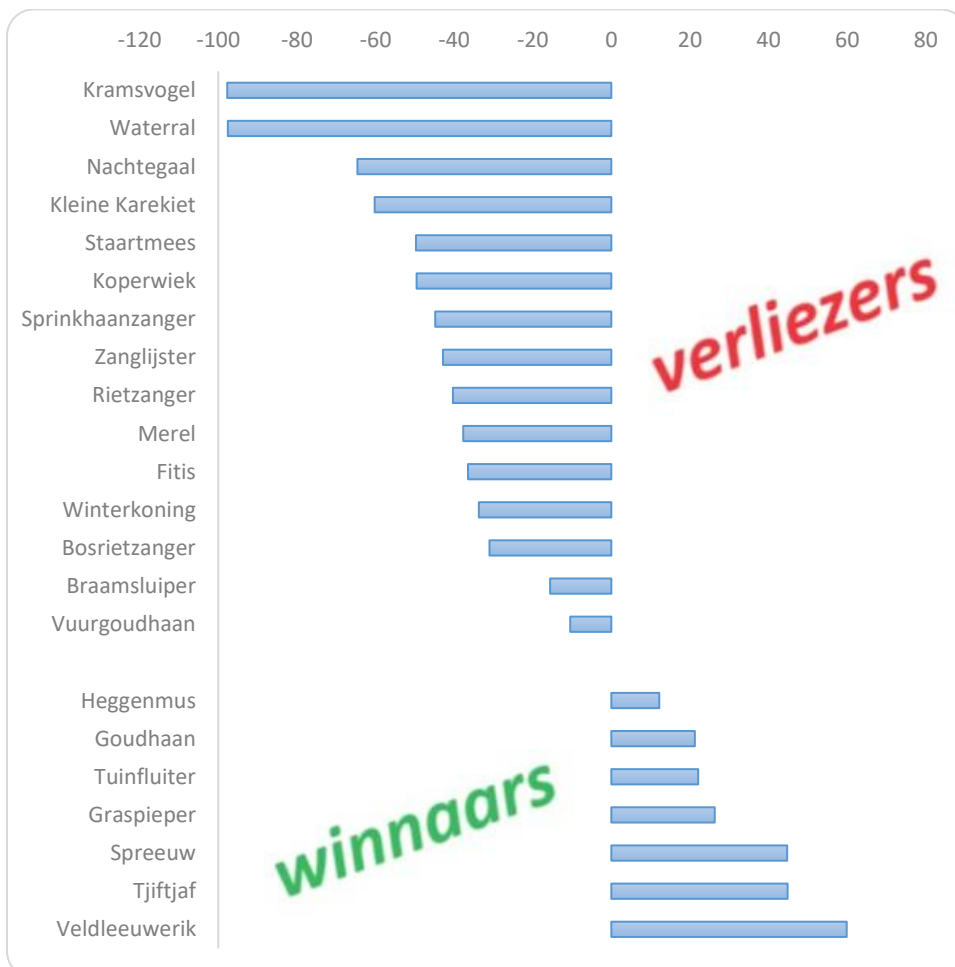
In Meijndel zijn tussen 2000 en 2023 nu 122.950 vogels van 159 soorten geringd¹. De vangsten in 2023 waren verdeeld over 80 verschillende soorten (gemiddeld in 2013-2022: 78 soorten). Zeven van

¹ Door de stichting zijn tussen 1963 en 1999 nog eens 14 soorten geringd die sinds 2000 ontbreken: Tafeleend, Patrijs, Blauwe Kiekendief, Smelleken, Zomertortel, Kortteenleeuwerik, Duinpieper, Noordse Kwik staart, Raddes Boszanger, Grauwe Klauwier, Europese Kanarie, Frater, Roodmus, Wilgengors en Bosgors.

de in deze eeuw meest geringde soorten werden veel vaker geringd dan gemiddeld, vijftien soorten juist aanzienlijk minder (Figuur 8).

Figuur 7. Aantal in Meijendel geringde vogelsoorten in 2013-2023 (gemiddelde: 78)

Figuur 8. Jaarlijks in Meijendel geringde soorten die in 2023 minder vaak werden geringd t.o.v. de periode 2000-2022, of juist vaker, in percentages. Alleen soorten met een jaargemiddelde van >25 exemplaren en een afwijking van >10% zijn opgenomen. Invasiesoorten zijn buiten beschouwing gelaten.

De tien soorten die in deze eeuw het vaakst in Meijndel zijn geringd, zorgen voor bijna twee derde (65%) van alle vangsten (Tabel 2). Voor 2023 lag dat zelfs op 70% (Tabel 3). Kleine Karekiet is op lange termijn de op één na algemeenste soort, in 2000-2022 goed voor 11% van alle geringde vogels. In 2023 was dat slechts 4%.

Tabel 2. De tien meest geringde soorten in Meijndel in de periode 2000-2022

Soort	Aantal	% totaal
Zwartkop	22.240	18%
Kleine Karekiet	13.122	11%
Roodborst	9.441	8%
Pimpelmees	7.463	6%
Koolmees	5.760	5%
Goudhaan	5.521	4%
Tjiftjaf	5.256	4%
Merel	3.986	3%
Graspieper	3.915	3%
Tuinfluitier	3.372	3%
Totaal	122.950	65%

Tabel 3. De tien meest geringde soorten in Meijndel in 2023

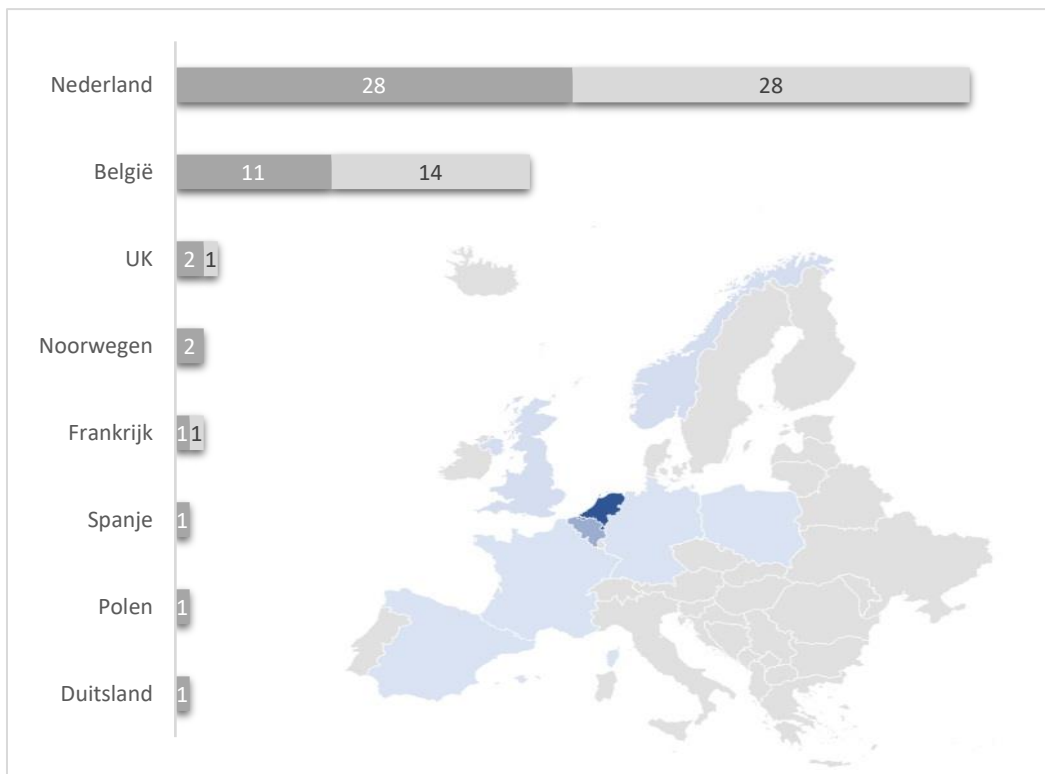
Soort	Aantal	% totaal
Zwartkop	1062	17%
Grote Barmsijs	1009	16%
Roodborst	386	6%
Kleine Barmsijs	350	6%
Pimpelmees	333	5%
Tjiftjaf	331	5%
Goudhaan	291	5%
Koolmees	236	4%
Kleine Karekiet	227	4%
Veldleeuwerik	223	4%
Totaal	4448	70%

3.2 Terugmeldingen

In 2023 controleerden we 1.133 vogels van 35 soorten. 47 door ons geringde vogels van 17 soorten werden elders teruggemeld: 28 in Nederland, 19 in het buitenland (Figuur 11). Voor een overzicht van alle terugvangsten, zie *bijlage 2*. Daarnaast ontvingen we 44 terugmeldingen verdeeld over 18 soorten van ringen die niet door onszelf waren aangelegd: 28 elders uit Nederland en 16 uit het buitenland.

Figuur 9. Deze barmsijs werd op 28 oktober in Meijndel geringd en op 3 december gefotografeerd in Zwolle (Reinier Smabers)

Figuur 10. Ontvangen terugmeldingen naar landen van herkomst: hoe hoger het aantal terugmeldingen, hoe donkerder blauw het land op de kaart kleurt. De staafdiagrammen geven de aantallen weer, met door ons geringde vogels die elders zijn terug gemeld (donkergrijs) en elders geringde en door ons terug gevangen vogels (lichtgrijs).

Enkele terugmeldingen springen in het oog. Een Kleine Barmsijs die door ons werd geringd in oktober 2022, werd op zowel Helgoland, Duitsland (mei 2023) als in Zuid-Noorwegen (juni 2023) terug gevangen. Niet eerder werd een in Meijendel geringde vogel uit twee verschillende landen gemeld (zie ook Figuur 31, bijlage 2). Voorts was er een door ons in augustus 2022 geringde Fitis die in april 2023 werd terug gevangen in Polen. Niet eerder werd een in Nederland geringde Fitis uit Polen gemeld (of andersom). Tot slot was er een eigen teruggvangst van een 10^e kalenderjaar Tuinfluiter, erg oud voor deze soort.

Figuur 11. In zowel 2022 als 2023 was sprake van een verhoogd voorkomen van barmsijzen: in 2022 vooral van Kleine, in 2023 van beide soorten. In die twee najaren werden bij elkaar opgeteld door ons 1.891 barmsijzen geringd. Tot op heden ontvingen we uit deze twee jaren 12 terugmeldingen (Grote en Kleine bij elkaar opgeteld): acht uit Nederland, vier uit het buitenland.

3.3 Jaar- en dagrecords

Van negen soorten werden de hoogste aantallen ooit geringd (Tabel 4). Daarnaast evenaarden **Kleine Bonte Specht** (3; 2019), **Beflijster** (2; 2015), **Orpheusspotvogel** (2; 2021) en **Oeverpieper** (8; 2008) hun jaarrecord.

Tabel 4. Jaarrecords Vrs Meijndel in 2023

Soort	Aantal	Vorige record
Houtsnip	4	3 (2022)
Pestvogel	2	1 (meerdere jaren)
Boomklever	2	1 (meerdere jaren)
Roodborsttapuit	11	10 (2022)
Kneu	5	3 (2018)
Sijs	134	51 (2022)
Kleine Barmsijs	350	330 (2022)
Grote barsijs	1.009	920 (2005)
Barmsijs totaal*	1.515	960 (2005)

* Incl. vogels die niet gedetermineerd konden worden als Grote, Kleine of Witstuitbarsijs

Figuur 12. Boomklever, mannetje, Meijndel, Wassenaar, 16 augustus 2023 (Rinse van der Vliet)

Figuur 13. Kneu, eerste kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 18 augustus 2023 (Nadine Hollevoet)

Figuur 14. Sijs, eerste-kalenderjaar vrouwtje, 8 oktober 2023, Meijndel, Wassenaar (Nadine Hollevoet)

Figuur 15. Kleine Barmsijs, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 11 november 2022 (Vincent van der Spek)

Liefst vier van de acht jaarrecords zijn verbeteringen van een jaar eerder. **Roodborsttapuit** is van deze soorten de enige die daadwerkelijk toeneemt. De jaarrecords van **Houtsnip** en **Sijs** houden verband met verbeterde vangtechnieken, al was er van Sijs ook landelijk een invasie. Dat gold zeker ook voor beide barsijsstaxa: zowel van **Grote** als **Kleine Barmsijs** was er een mooie invasie, de eerste sinds 2017

en de eerste echt grote sinds 2008. Van **Pestvogel** was er een bescheiden invasie. Van vier soorten met een jaarrecord was er in 2023 ook een dagrecord (Tabel 5).

Figuur 16. Twee van de acht Oeverpiepers die op 8 oktober 2023 werden geringd, Meijndel, Wassenaar (Nadine Hollevoet).

Tabel 5. Dagrecords Vrs Meijndel in 2023

Soort	Datum	Aantal	Oude record
Pestvogel	3 december	2	1 (meerdere dagen)
Oeverpieper	8 oktober	8	4 (28 september 2008)
Kneu	18 augustus	4	1 (meerdere dagen)
Kleine Barmsijs	22 november	73	53 (3 & 12 oktober 2022)
	26 november	57	
Sijs	8 oktober	38	11 (19 oktober 2022)
	10 oktober	28	
	17 oktober	21	
	16 oktober	14	

3.4 Nieuwe soorten en andere bijzondere vangsten

In 2023 werden geen nieuwe soorten voor het ringstation gevangen. Bijzondere vangsten waren er in de vorm van twee **Orpheusspotvogels** (derde en vierde ooit). De eerste werd op 8 mei zingend aangetroffen vlak naast het ringstation, waarna de vogel op 29 mei werd gevangen. De vogel werd vervolgens nog tot 22 juni gehoord. De verrassing was groot toen er op 3 juni een tweede exemplaar werd gevangen. Verder waren er twee **Pestvogels** (vierde en vijfde) en een **Dwerggors** (zesde). Daarnaast werden de eerste **Regenwulp** sinds 2015, de eerste **Meerkoet** sinds 2016, de eerste **Groene Specht** sinds 2014 en de eerste twee **Beflijsters** sinds 2015 geringd. Tot slot werd minimaal één 'extreme' barsmijs gevangen die qua uiterlijk het midden hield tussen een **Grote Barmsijs** en een **Witsluitbarsmijs**.

Figuur 17. Meerkoet, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 6 december 2023 (Jort Verhulst)

Figuur 18. Beflijster, tweede-kalenderjaar mannetje, Meijndel, Wassenaar, 15 april 2023 (Vincent van der Spek)

Figuur 19. Orpheusspotvogel, Meijndel, Wassenaar, 29 mei 2023 (Vincent van der Spek)

Figuur 20. Dwerggors, eerste-kalenderjaar vrouwtje, Meijndel, Wassenaar, 21 oktober 2023 (Rinse van der Vliet)

Figuur 21. Barmsijs spec., adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 2 december 2023. De stuit en de onderstaartdekveren (rechts) passen perfect op een Witstuitbarmsijs, maar andere kenmerken als de rode kleur op de borst, kruin- en dekveertekening passen veel beter op Grote Barmsijs (Vincent van der Spek)

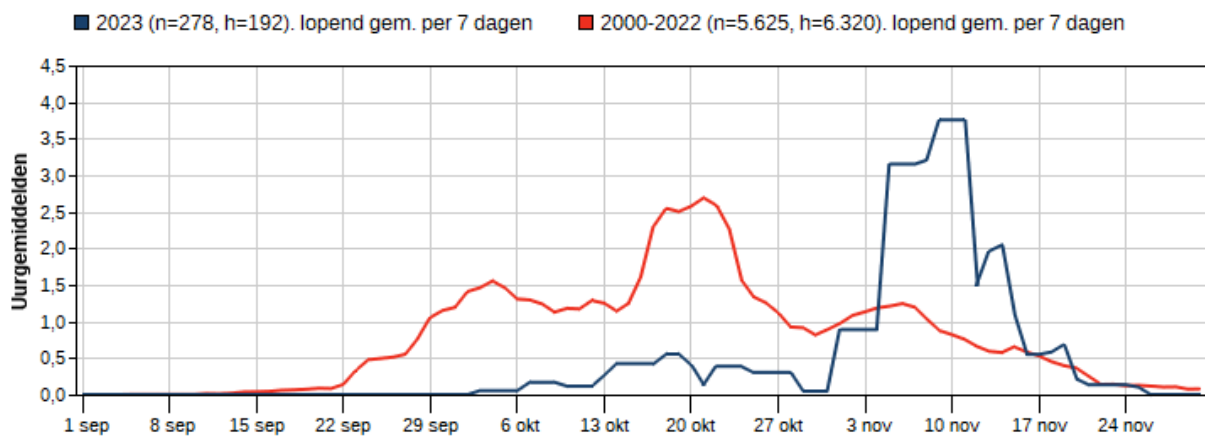
Figuur 22. De nauwelijks getekende onderstaartdekveren van dezelfde vogel (Vincent van der Spek)

3.5 Najaarsfenologie

Vanwege teruggetrokken gedrag is van zangvogels en enkele niet-zangvogels de najaarsfenologie beter te bepalen op ringstations dan in het veld. Dit geldt zowel voor de vroegst arriverende doortrekkers die niet in Meijndel (of zelfs Nederland) broeden als voor de laatste doortrekkers, inclusief de broedvogels (Tabel 6-7). De start van het najaar is bepaald op 1 juli. In 2023 waren er geen fenologische records. Wel was de najaarspiek van **Goudhaan** extreem laat. De mediane doortrekdatum (de datum waarop de helft van de vogels is gepasseerd) over de periode 2000-2022 is 20 oktober, terwijl die dit jaar op 10 november viel: drie weken later.

Figuur 23. Het laatste Paapje van het jaar werd geringd op 9 september, Meijndel, Wassenaar (Edwin Bosch)

Figuur 24. Gemiddeld aantal vangsten van Goudhanen per uur bij Vrs Meijndel in 2000-2022 (rood, n=5.625) ten opzichte van 2023 (blauw, n=278) in september - november. De zeer late aankomst in 2023 valt op. De mediane doortrekdatum lag 21 dagen later dan gemiddeld (grafiek: trektellen.nl).

Tabel 6. Najaarsfenologie: de eerste vangdata van najaarstrekkers in Meijndel in 2000-2023

Soort	Eerste 2023	Eerste 2000-2022
<i>Draaihals</i>	17 augustus	10 augustus 2014
<i>Goudhaan</i>	6 oktober	24 augustus 2022 ¹
<i>Vuurgoudhaan</i>	3 september	19 augustus 2005
<i>Bladkoning</i>	8 oktober	19 september 2015
<i>Siberische Tjiftjaf</i>	17 oktober	3 oktober 2020
<i>Snor</i>	10 augustus	21 juli 2011
<i>Spotvogel</i>	14 juli	7 juli 2018
<i>Sperwergrasmus</i>	2 september	5 augustus 2012
<i>Kramsvogel</i>	17 oktober	4 september 2012
<i>Koperwiek</i>	8 oktober	26 september 2008
<i>Paapje</i>	20 augustus	8 augustus 2014
<i>Bonte Vliegenvanger</i>	17 augustus	1 augustus 2018
<i>Grote Gele Kwikstaart</i>	15 september	7 september 2008
<i>Keep</i>	8 oktober	27 september 2017
<i>Kleine Barmsijs</i>	6 oktober	30 september 2020

¹ Een opmerkelijk zomergeval van 31 juli 2010 is buiten beschouwing gelaten

Tabel 7. Najaarsfenologie: de laatste vangdata van najaarstrekkers in Meijndel in 2000-2023

Soort	Laatste 2023	Laatste 2000-2022
<i>Draaihals</i>	17 augustus	20 september 2012
<i>Bladkoning</i>	10 oktober	5 november 2019
<i>Fitis</i>	10 september	14 oktober 2009
<i>Siberische Tjiftjaf</i>	17 oktober	2 december 2020
<i>Snor</i>	16 augustus	21 september 2005
<i>Sprinkhaanzanger</i>	9 september	6 oktober 2015
<i>Rietzanger</i>	27 september	7 oktober 2007
<i>Bosrietzanger</i>	10 september	27 september
<i>Kleine karekiet</i>	6 oktober	27 november 2007
<i>Spotvogel</i>	14 juli	30 augustus 2020
<i>Braamsluiper</i>	25 augustus	9 oktober 2020
<i>Grasmus</i>	8 september	5 oktober 2019
<i>Tuinfluitier</i>	30 september	16 november 2001
<i>Sperwergrasmus</i>	2 september	4 november 2018
<i>Grauwe Vliegenvanger</i>	-	5 september 2021
<i>Nachtegaal</i>	2 september	13 september 2009
<i>Blauwborst</i>	10 augustus	15 oktober 2023
<i>Gekraagde Roodstaart</i>	30 september	24 oktober 2021
<i>Paapje</i>	9 september	6 oktober 2018
<i>Bonte Vliegenvanger</i>	23 augustus	19 september 2020
<i>Boompieper</i>	2 september	10 oktober 2021

- = dit kalenderjaar niet geringd

3.6 Constant Effort Sites (CES)

In 2023 namen we voor het 24^e jaar achtereen deel aan het internationale broedvogelonderzoek CES, waarbij op gestandaardiseerde wijze informatie wordt verzameld die bijdraagt aan het verklaren van (inter)nationale veranderingen in vogelpopulaties. Verspreid over 11 vangdagen waren er 569 vangsten van 494 unieke vogels, verdeeld over 35 soorten (Figuur 25): een vrij hoog aantal voor Meijndel.

Figuur 25. Tijftjaf was de algemeenste soort tijdens CES 2023. De vogel op de foto was een terugvangst uit Groot-Brittannië, Meijndel, Wassenaar, 15 april 2023 (Vincent van der Spek).

Figuur 26. Soorten en aantal geringde exemplaren in CES 2023. Categorie 'overig': Kleine Bonte Specht, Roodborsttapuit, Witsterblauwborst, Rietzanger, Spotvogel (alle twee vangsten) en Grote Bonte Specht, IJsvogel, Gaai, Paapje, Beflijster, Orpheusspotvogel, Kuifmees, Boomklever, Groenling en Goudvink (alle één vangst).

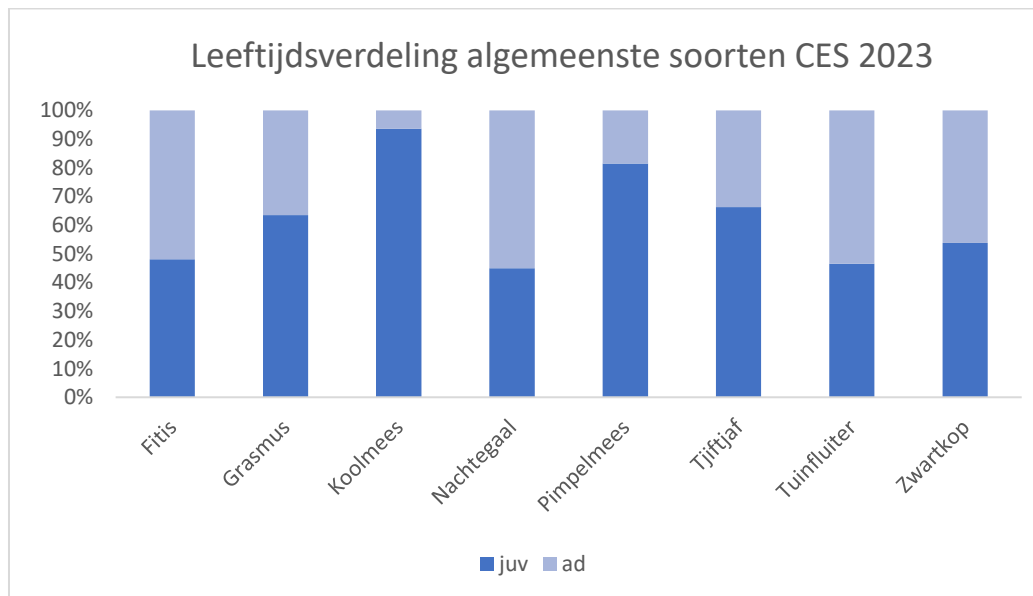
Terugvangsten

In totaal waren er acht terugvangsten van elders geringde vogels:

- 1 vogel uit 2021 (een Zwartkop uit België)
- 3 vogels uit 2022 (Tijftjaf Engeland; Rietgors Zandvoort; Rietzanger Castricum)
- 4 vogels uit 2023 (Grote Bonte Specht Zandvoort; Braamsluiper Zandvoort; 2x Nachtegaal-elders uit Meijndel).
- Daarnaast is een tijdens CES geringde eerstejaars Zwartkop in oktober 2023 gecontroleerd in Oakham (Engeland).
- 47 van de adulte vogels (= 22%) waren in voorgaande jaren in Meijndel geringd (of gecontroleerd in het geval van elders geringde vogels). Vermeldenswaardig zijn daarbij de terugvangsten van een Grasmus uit 2018 (tussentijds geen controles) en een Tuinfluiter uit 2015 (controles in 2016, 2017, 2019, 2022; zie bijlage 2 voor exacte data).

Verhouding adulte – juveniele vogels

De verhouding tussen adulte en juveniele vogels biedt informatie over het broedsucces. Vanwege de beperkte steekproefgrootte zijn betrouwbare uitspraken over de situatie in Meijndel niet mogelijk. CES heeft namelijk vooral grote waarde op grotere schaal, omdat het op tientallen plaatsten in Nederland (en honderden in Europa) plaatsvindt. Het is evengoed leuk en soms indicatief om de situatie van onze vangplek voor 2023 nader te bekijken. De totale verhouding juveniele/adulte vogels was $278/216=1.29$, maar er is grote variatie tussen de soorten (Figuur 27).

Figuur 27. Verhouding juveniele en adulte vogels van soorten met >25 vangsten in CES 2023

3.7 Zoönosenonderzoek

In het kader van het landelijke onderzoek naar zoönosen (van dieren op mensen overdraagbare virussen) dat sinds 2016 plaats vindt in het kader van One Health, verzamelden we bloedmonsters en keel- en cloacaswabs van 51 individuen verdeeld over 15 soorten (Tabel 8). Dat aantal ligt aanzienlijk lager dan in 2020 en 2021 (resp. 214/279 vogels van 32/28 soorten), maar is hoger dan in 2022 (37 vogels van 11 soorten).

Er werden vanuit het Erasmus MC in 2023 geen besmettingen van in Meijendel bemonsterde vogels gemeld.

Tabel 8. In 2023 verzamelde bloedmonsters en cloaca- en keelwabs t.b.v. zoönosenonderzoek

Soort	Aantal
Witgat	2
Nachtegaal	1
Roodborst	4
Zanglijster	1
Grasmus	3
Zwartkop	6
Tuinfluitier	5
Bosrietzanger	3
Kleine Karekiet	15
Rietzanger	1
Cetti's Zanger	3
Tjiftjaf	4
Vuurgoudhaan	1
Pimpelmees	1
Rietgors	1
Totaal	51

3.8 Populatieonderzoek Nachtegalen

Herman van Oosten deed voor het derde jaar onderzoek naar de Nachtegalenpopulatie in Meijendel, waarbij onder andere de effecten van begrazing op het broedsucces zijn onderzocht. Onze ringlocatie maakte deel uit van de onbegraste controleplot. Voor Herman kleurringden we 18 Nachtegalen (in 2021 en 2022 resp. 16 en 14). We vingen (slechts) één vogel terug die we in 2021-2022 hadden gekleurringd. Voorts vingen we zes door Herman in 2023 als nestjong geringde vogels terug nadat ze waren uitgevlogen. Nachtegaal 'rood-metaal/zwart-blauw' (geringd in 2022) zong op 6 mei op ca. 250m van de ringbaan, terwijl deze vogel in 2023 niet door ons werd gecontroleerd. Het onderzoek is ten einde en er is een rapport opgeleverd. Vergrassing is ongunstig, begrazing lijkt positief als het niet te intensief is (van Oosten 2023).

Figuur 28. Pas uitgevlogen Nachtegaal met metaal-lila/rood-blauw, Meijendel, Wassenaar, 2 juli 2023 (Nadine Hollevoet)

3.9 Verplaatsingsonderzoek Spreeuwen

Na een lastige start in eerdere jaren zijn in 2023 voor dit onderzoek (een PhD van één van de ringers van Vrs Meijndel) dertig Spreeuwen gevangen. In 2018 was er al een pilot voor dit onderzoek, dat wordt uitgevoerd vanuit de samenwerking tussen het Vogeltrekstation en het Max Planck Institute for Ornithology. De daadwerkelijke start was in 2021. Het gaat deels om een herhaling van binnen de ornithologie wereldberoemde verplaatsingsproeven uit de jaren vijftig, toen duizenden Spreeuwen in o.a. Meijndel werden gevangen, geringd en per vliegtuig verplaatst naar Zwitserland (Perdeck, 1958). Het doel was om door middel van terugmeldingen te achterhalen of trek aangeboren of aangeleerd gedrag is. De adulte vogels bleken hun 'fout' te corrigeren, terwijl jonge Spreeuwen in dezelfde richting trokken als ze zonder verplaatsing gedaan zouden hebben. Met GPS-zenders kan veel nauwkeurigere informatie verzameld worden, waarbij tientallen in plaats van duizenden vogels voldoende zijn voor een resultaat. 13 gezenderde vogels zijn verplaatst naar Basel, Zwitserland en tien naar Barcelona, Spanje. De zeven resterende vogels maken deel uit van de controlegroep en zijn weer losgelaten in Meijndel. Ook Vrs Castricum nam deel aan dit onderzoek.

3.10 Retrapping Adults for Survival (RAS) Bokje

Het onderzoek naar plaatstrouw en overleving van Bokjes in de Duivenvoordse Polder, Leidschendam werd voor het vijftiende jaar uitgevoerd. Voor het eerst in drie jaren was er in geen enkele periode sprake van coronarestricties. In de eerste maanden van het jaar waren echter nauwelijks Bokjes aanwezig en werd er maar één vangpoging ondernomen (twee exemplaren). Ook in het najaar waren de aantallen niet hoog. In december werden er bij vijf pogingen zeven geringd.

Figuur 29. Bokjes worden voor een deel opgespoord met warmtebeeldcamera's. Duivenvoordse Polder, Leidschendam, 17 december 2023 (Vincent van der Spek)

BIJLAGE 1 AANTAL GERINGDE VOGELS 2000-2023

Sinds 2000 zijn er 152 soorten en zeven ondersoorten geringd. In de tabel zijn per (onder)soort de jaartotalen van 2000-2022 bij elkaar opgeteld en daarover is het gemiddelde aantal vangsten per jaar berekend. Dat is weggezet tegen het resultaat van 2023. Terugvangsten zijn in deze tabel niet opgenomen.

Tabel 9. Totaal aantal geringde vogels plus jaargemiddelden per soort in 2000-2022 t.o.v. 2023

nr	soort	00-22	gem.	2023
1	Knobbelzwaan	7	0	0
2	Krakeend	1	0	0
3	Krooneend	2	0	0
4	Kwartel	107	5	1
5	Fazant	2	0	0
6	Lepelaar	1	0	0
7	Roerdomp	1	0	0
8	Woudaap	1	0	0
9	Blauwe Reiger	1	0	0
10	Buizerd	6	0	0
11	Sperwer	48	2	1
12	Waterral	945	41	1
13	Porseleinhoen	62	3	0
14	Kwartelkoning	2	0	0
15	Waterhoen	41	2	0
16	Meerkoet	3	0	1
17	Bontbekplevier	10	0	0
18	Kleine Plevier	11	0	0
19	Goudplevier	6	0	0
20	Kievit	5	0	0
21	Krombekstrandloper	1	0	0
22	Bonte Strandloper	41	2	0
23	Bokje	3	0	0
24	Watersnip	55	2	0
25	Houtsnip	9	0	4
26	Rosse Grutto	1	0	0
27	Regenwulp	3	0	1
28	Wulp	16	1	0
29	Tureluur	3	0	0
30	Zwarte Ruiter	1	0	0
31	Groenpootruiter	16	1	0
32	Witgat	106	5	5
33	Bosruiter	8	0	0
34	Oeverloper	39	2	0
35	Steenloper	2	0	0
36	Kokmeeuw	20	1	0
37	Stormmeeuw	112	5	0

	<i>Russische Stormmeeuw*</i>	9	0	0
38	Kleine Mantelmeeuw	1	0	0
39	Zilvermeeuw	3	0	0
40	Grote Mantelmeeuw	1	0	0
41	Holenduif	1	0	0
42	Houtduif	25	1	3
43	Koekoek	3	0	1
44	Kerkuil	9	0	0
45	Bosuil	2	0	0
46	Ransuil	30	1	3
47	Velduil	1	0	0
48	Gierzwaluw	98	4	0
49	IJsvogel	95	4	8
50	Draaihals	49	2	1
51	Groene Specht	7	0	1
52	Grote Bonte Specht	91	4	6
53	Kleine Bonte Specht	21	1	2
54	Torenvalk	10	0	0
55	Boomvalk	1	0	0
56	Klapekster	5	0	0
57	Gaai	62	3	3
58	Ekster	22	1	0
59	Kauw	2	0	0
60	Zwarte Kraai	8	0	1
61	Pestvogel	2	0	2
62	Glanskop	72	3	1
63	Kuifmees	4	0	1
64	Zwarte Mees	677	29	1
65	Pimpelmees	7463	324	333
66	Koolmees	5760	250	236
67	Buidelmees	4	0	0
68	Baardmannetje	50	2	0
69	Boomleeuwerik	144	6	9
70	Veldleeuwerik	3208	139	223
71	Oeverzwaluw	12	1	0
72	Boerenzwaluw	17	1	0
73	Huiszwaluw	32	1	0
74	Cetti's Zanger	143	6	35

nr	soort	00-22	gem.	2023
75	Staartmees	686	30	15
	<i>Witkopstaartmees</i>	7	0	0
76	Pallas' Boszanger	2	0	0
77	Bladkoning	118	5	2
78	Humes Bladkoning	2	0	0
79	Bruine Boszanger	10	0	0
80	Tjiftjaf	5256	229	331
	<i>Scandinavische Tjiftjaf**</i>	5	0	0
81	Siberische Tjiftjaf	54	2	1
82	Fitis	2353	102	65
	<i>Noordse Fitis</i>	2	0	0
83	Waterrietzanger	5	0	0
84	Rietzanger	655	28	17
85	Veldrietzanger	2	0	0
86	Struikrietzanger	2	0	0
87	Bosrietzanger	800	35	24
88	Kleine Karekiet	13122	571	227
89	Grote Karekiet	8	0	0
90	Spotvogel	30	1	2
91	Orpheusspotvogel	2	0	2
92	Sprinkhaanzanger	2167	94	52
93	Snor	31	1	2
94	Sperwergrasmus	33	1	1
95	Braamsluiper	899	39	33
96	Humes Braamsluiper**	1	0	0
	<i>Siberische Braamsluiper**</i>	2	0	0
97	Grasmus	2402	104	107
98	Tuinfluitier	3372	147	179
99	Zwartkop	22240	967	1062
100	Goudhaan	5521	240	291
101	Vuurgoudhaan	2132	93	83
102	Winterkoning	1249	54	36
103	Boomklever	5	0	2
104	Boomkruiper	418	18	11
105	Spreeuw	1017	44	64
106	Merel	3986	173	108
107	Beflijster	2	0	2
108	Kramsvogel	1009	44	1
109	Zanglijster	1931	84	48
110	Koperwiek	1322	57	29
111	Grote Lijster	6	0	0
112	Grauwe Vliegenvanger	11	0	0
113	Roodborst	9441	410	386

114	Blauwborst	57	2	4
115	Noordse Nachtegaal	3	0	0
116	Nachtegaal	2589	113	40
117	Kleine Vliegenvanger	1	0	0
118	Withalsvliegenvanger	1	0	0
119	Bonte Vliegenvanger	102	4	5
120	Zwarte Roodstaart	3	0	0
121	Gek. Roodstaart	482	21	19
122	Paapje	50	2	4
123	Roodborsttapuit	54	2	11
124	Tapuit	5	0	0
	<i>Groenlandse Tapuit</i>	4	0	0
125	Huisbus	1	0	0
126	Ringmus	22	1	0
127	Heggenmus	1722	75	84
128	Gele Kwikstaart	10	0	2
129	Gr. Gele Kwikstaart	294	13	16
130	Witte Kwikstaart	252	11	32
131	Rouwkwikstaart	28	1	4
	<i>witte kwikstaart spec</i>	0	0	1
132	Grote Pieper	1	0	0
133	Boompieper	117	5	7
134	Graspieper	3915	170	215
135	Waterpieper	29	1	1
136	Oeverpieper	22	1	8
137	Vink	695	30	32
138	Keep	78	3	5
139	Groenling	369	16	87
140	Putter	7	0	0
141	Sijs	110	5	134
142	Kneu	9	0	5
143	Grote Barmsijs	2264	98	1009
144	Witstuitbarmsijs	2	0	0
145	Kleine Barmsijs	278	13	330
146	<i>barmsijs spec***</i>	87	4	156
	Goudvink	122	5	3
	<i>Noordse Goudvink</i>	5	0	0
147	IJsgors	1	0	0
148	Sneeuwgorst	1	0	0
149	Geelgorst	2	0	0
150	Ortolaan	1	0	0
151	Dwerggorst	1	0	1
152	Rietgorst	335	15	27
	Totaal	116622	5071	6328

* Geen van de gevangen Stormmeeuwen vertoont een combinatie van kleeckenmerken die diagnostisch is voor de ondersoort *heinei*, de Russische Stormmeeuw (Adriaens & Gibbins, 2016). De vogels zijn echter geen 'klassieke' *canus*. Het lijken intergrades, of de *heinei*-type vogels die (nog?) niet met zekerheid gedetermineerd kunnen worden (60% van de populatie). De maten wijzen wel op Russische – al dienen die uiteraard met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden

** Alleen gevallen opgenomen op basis van mtDNA-analyses.

*** Van de niet op taxon gedetermineerde barmsijzen is geen jaargemiddelde berekend.

Figuur 30. Voor het eerst broedde Spotvogel in het onderzoeksterrein. Beide vogels van het paar werden gevangen tijdens het CES-onderzoek, Meijndel, Wassenaar, 2 juli 2023 (Nadine Hollevoet).

BIJLAGE 2 TERUGMELDINGEN

Deze bijlage is opgebouwd uit drie delen:

- 1** een selectie van interessante eigen terugvangsten uit 2023;
- 2** in 2023 ontvangen meldingen van elders geringde vogels die door ons zijn afgelezen;
- 3** in 2023 ontvangen berichten van door ons geringde vogels die elders zijn teruggemeld.

Selectie eigen terugvangsten

In Tabel 10 staat een overzicht van opvallende eigen terugvangsten in 2023 (zie ook CES, p. 19-20). De meest bijzondere zijn enkele zangvogels met respectabele leeftijden, zoals Kleine Karekiet (8kj), Zwartkop (7kj), Grasmus (6kj) en vooral een stokoude Tuinfluiter (10kj), nét niet oud genoeg voor een plek in de top tien van oudste ooit in Nederland vastgestelde exemplaren van deze soort.

Tabel 10. Interessante terugvangsten in 2023 van door onszelf geringde vogels.

Soort	Ringnr	Kleed*	Ringdatum	Controle	Opmerkingen
Grote Bonte Specht	L 550513	> 1kj man	09-08-2019	3x in 2023 9 keer in 2020-2022	
Pimpelmees	BJ 60574	1kj	23-11-2019	10-02-2023	Pas de 1 ^e terugmelding.
	BJ 61027	1kj	07-07-2020	26-02-2023	
	BJ 61177	1kj	30-07-2020	15-02-2023 26-02-2023	
	BN 55960	1kj	01-11-2020	04-03-2023	
	BN 55981	1kj	04-11-2020	23-02-2023 28-02-2023	
	BN 56125	1kj	07-11-2020	18-02-2023 26-02-2023 28-02-2023	
	BN 56325	1kj vrouw	20-11-2020	09-03-2023	
	BN 56378	1kj	20-12-2020	18-02-2023 23-02-2023	
Koolmees	BJ 60285	1kj man	06-11-2019	28-02-2023 3 meldingen 2020, 2022	
	BJ 60615	2kj vrouw	19-03-2020	19-03-2023	Eerste terugvangst, op de kop af drie jaar na het ringen.
	BJ 60792	1kj	16-06-2020	28-02-2023	
	BJ 61132	1kj	24-07-2020	19-03-2023	Terug als vrouw
	BN 56271	1kj vrouw	11-11-2020	11-03-2023 23-02-2023	
	BN 56368	1kj man	02-12-2020	18-02-2023 28-02-2023	
	BN 56390	1kj vrouw	20-12-2020	18-03-2023	
Zwartkop	V 807620	1kj man	06-08-2016	14-05-2022	7kj. Nagekomen melding. Tussentijds nooit terug gevangen.
	V 875937	volgr man	02-08-2018	02-07-2022	Nagekomen melding. Minimaal 5 ^e kj.
Tuinfluiter	V 777741	> 1kj	01-08-2015	14-07-2023 plus in totaal 7x in 2022, 2019, 2017 en 2016	Minimaal 10 kj (!); er zit één week 'te weinig' tussen de ring- en laatste terugmelddatum voor een plek in de top tien van oudste Tuinfluiters ooit in Nederland. Wel is de Meijendelse vogel als adult geringd (i.p.v. als 1kj)!
	V 972709	> 1kj	03-07-2020	13-05-2023	In 2020-2022 jaarlijks eenmaal terug.
	V 972730	1kj	03-07-2020	03-06-2023	

				26-05-2023 5x in 2021-2022.	
Grasmus	BG 48017	1kj	16-06-2018	17-06-2023	6kj. Terug als vrouw. CES-vangst, zonder tussentijdse geen terugmeldingen.
	BJ 60669	> 1kj vrouw	27-04-2020	06-05-2023	
	BJ 61058	> 1kj man	11-07-2020	26-05-2023 13-05-2023 06-05-2023	Ook terug in 2021, niet in 2022.
Kleine Karekiet	BJ 61186	> 1kj	30-07-2020	07-07-2023 02-07-2023 02-07-2022	
	BJ 11981	1kj	09-08-2019	02-07-2022	Ontbrak in overzicht 2022.
Roodborst	BP 56916	1kj	26-07-2021	04-11-2023 26-11-2022	Zomervogel die voor tweede keer overwintert.
	BP 18666	1kj	10-10-2021	30-11-2023	Eerder een serie terugmeldingen in 2022: een vaste overwinteraar.
Groenling	Y 067023	1kj man	26-09-2020	18-08-2023 20-11-2021	

* leeftijd en geslacht van de vogel bij het ringen

Figuur 31. Blauwborst, adult mannetje. Deze vogel, waarvan het ringnummer op ca. 700m van de ringbaan dankzij foto's werd afgelezen, bleek twee jaar eerder als adult te Castricum geringd (Vincent van der Spek).

Elders geringd, in Meijndel teruggevangen

De terugvangsten van elders geringde vogels zijn te vinden in Tabel 11. De meest interessante waren Kleine Bonte Specht (deze soort vertoont nauwelijks meetbare dispersie), een Belgische Cetti's Zanger (buitenlandse terugmeldingen zijn landelijk schaars), onze eerste Belgische Bosrietzanger en de diverse barmsijen.

Tabel 11. Overzicht van elders geringde vogels die in Meijndel werden gecontroleerd.

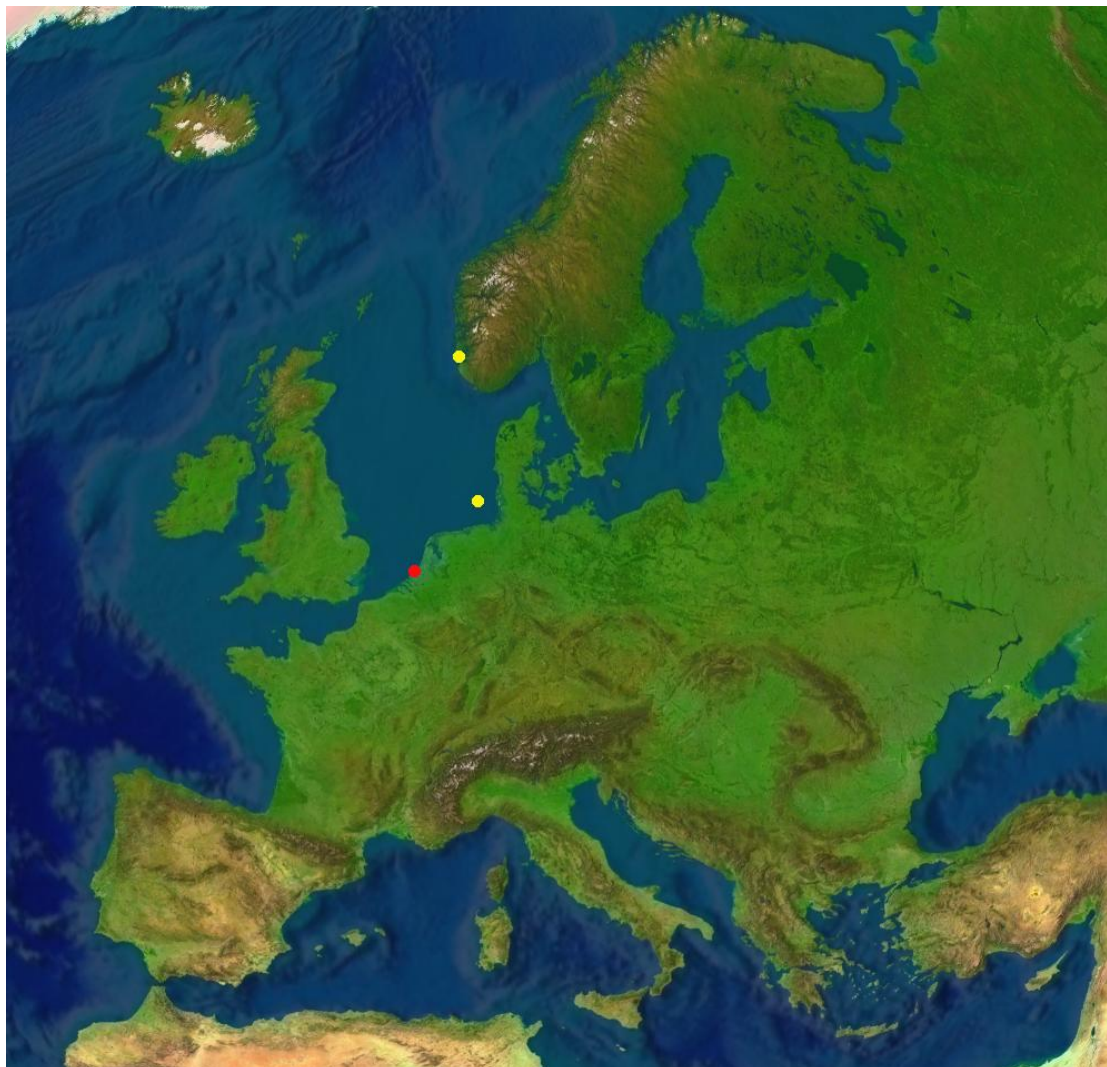
Soort	Ringnr	Kleed*	Ringplek	Ringdatum	Controle	Opmerkingen
Kleine Bonte Specht	Arnhem Y 028148	1kj man	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	20-06-2023	21-07-2023	Als >1kj man geringd.
Koolmees	Arnhem Y 026401	2kj vrouw	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	25-03-2022	26-02-2023	
Cetti's Zanger	Brussels 17734033	1kj	Ingelmunster, België	31-08-2022	30-09-2022	
Tjiftjaf	London LVX 614	> 1kj	Grantham, Lincolnshire, Engeland	03-09-2022	15-04-2023	
	Arnhem AKJ 464	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	12-08-2022	29-09-2022	
Kleine Karekiet	Brussels 17470352	1kj	Laakdal, België	05-08-2022	13-08-2022	
	Brussels 17267111	1kj	Brecht, België	08-08-2022	28-07-2023	
	Brussels 17308825	1kj	Amay, België			
	Brussels 17556186	1kj	Wortegem-Petegem, België	09-08-2022	13-08-2022	
Bosrietzanger	Brussels 15918584	1kj	Lebbeke, België	19-08-2021	02-06-2022	Onze eerste Belgische Bosrietzanger
Rietzanger	Arnhem BP 30333	1kj	Castricum, NH	13-07-2022	22-06-2023	
	Arnhem BR 16588	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	14-08-2022	27-08-2022	
	Arnhem BR 29674	1kj	Krimpenerwaard, Haastrecht, ZH	05-08-2023	24-08-2023	
Sprinkhaanzanger	Arnhem BP 96580	1kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	11-08-2023	16-08-2023	
	Arnhem BR 36211	1kj	Castricum, NH	11-08-2023	16-08-2023 18-08-2023	
	Arnhem BR 36270	1kj	Castricum, NH	14-08-2023	17-08-2023 18-08-2023	
	Arnhem BR 19681	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	23-08-2023	03-09-2023	
Braamsluiper	Arnhem BR 18599	2kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	03-05-2023	22-06-2023	
Tuinfluit	Brussels 17153761	1kj	Aalter, Bellem, België	16-08-2019	19-08-2021	
	Paris 8937448	1kj	Dannes, Pais-de- Calais, Frankrijk	12-08-2021	04-09-2021	
	Arnhem V 861324	1kj	Castricum, NH	02-08-2022	13-08-2022	
Zwartkop	Brussels 17189173	1kj man	Zwin, Retranchement, België	04-09-2021	23-10-2022 14-10-2022 29-09-2022	
	Brussels 17290874	1kj vrouw	Puurs-Sint-Amands, België	14-09-2021	21-08-2023 13-08-2023 21-07-2023 22-07-2022 27-04-2022	

	Brussels 172935523	1kj man	Lommel, België	02-09-2021	10-09-2023	
	London ARZ 2750	1kj vrouw	Song of the Sea Cave, Penzance, Cornwall, Engeland	11-10-2022	04-11-2022	
	Arnhem Y 073491	1kj man	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	23-08-2023	25-08-2023	
	Arnhem V 945699	1kj man	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	21-09-2023	27-09-2023	
Merel	L 547326	1kj man	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	22-11-2021	22-11-2023	Precies twee jaar na ringen.
Nachtegaal	Arnhem Y 108764	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	01-06-2023	07-07-2023	
	Arnhem Y 108767	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	01-06-2023	22-06-2023	
	Arnhem Y 108769	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	01-06-2023	07-07-2023 26-07-2023	
	Arnhem Y 108773	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	02-06-2023	07-07-2023	
	Arnhem Y 108775	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	02-06-2023	22-06-2023	
	Arnhem Y 108778	pull	Meijendel, Wassenaar, ZH	02-06-2023	26-07-2023	
Heggenmus	BT 65528	> 1kj	Onderdendam, Hogeland, GR	02-04-2023	25-10-2023	
Grote Barmsijs	Arnhem BP 97715	1kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	21-11-2023	22-11-2023	Door ons als barmsijs spec. gedetermineerd
	Arnhem BR 80779	>1kj vrouw	Castricum, NH	30-11-2023	01-12-2023	Door ons gecontroleerd als 1kj
	Arnhem BP 97736	1kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	29-11-2023	01-12-2023	
Kleine Barmsijs	London AXT 7687	2kj	Isle of South Uist, Outer Hebrides, Schotland	29-03-2022	15-11-2022	Gecontroleerd als man.
	Arnhem BN 97968	1kj	Pingjum, FR	09-11-2023	12-11-2023	
	Arnhem BP 97679	1kj	Kennemerduinen, Bloemendaal, NH	12-11-2023	16-11-2023	
Blauwborst	Arnhem BN 06762	>1kj	Castricum, NH	12-09-2021	11-06-2023	Afgelezen in het veld (zie foto)
Rietgors	Arnhem BP 43862	1kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	23-07-2022	15-04-2023	

* leeftijd en geslacht van de vogel bij het ringen

In Meijndel geringd, elders gecontroleerd

Voor een overzicht van in Meijndel geringde vogels die elders werden terug gemeld, zie Tabel 12. De meest bijzondere twee waren met afstand de Kleine Barmsijs waarvan hetzelfde individu in zowel Duitsland als Noorwegen werd gecontroleerd, als de eerste in Polen teruggemelde Nederlandse Fitis oit.

Figuur 32. Kleine Barmsijs werd in oktober 2022 in Meijndel geringd en vervolgens in mei 2023 in Helgoland, Duitsland én Bømyra, Rogaland, Noorwegen gecontroleerd. Dat een zangvogel in twee andere landen worden teruggevangen, komt vrijwel nooit voor.

Tabel 12. Overzicht van door ons geringde vogels die elders werden teruggemeld. Door ons geringd, elders terug gemeld

Soort	Ringnr.	Kleed*	Ringdatum	Controle	Terugmeldplek	Opmerkingen
Sperwer	1621123	1kj man	14-10-2022	10-01-2023	Soest, UT	Dood gevonden.
Kokmeeuw	3332217	> 2kj	09-01-2009	19-02-2023	Leidschendam, ZH	Dood gevonden, minimaal 17kj. Alle vorige terugmeldingen zijn hier ook vermeld.
				21-01-2019	Den Haag, ZH	
12-04-2018	Leidschendam, ZH					
02-03-2018	Zoetermeer, ZH					
08-07-2017	Leidschendam, ZH					
01-07-2011	Zoetermeer, ZH					
			14-04-2010	Leidschendam, ZH		
	2505663	1kj	18-12-2022	23-01-2023	Den Helder, NH	Afgelezen met telescoop.
Zware Kraai	5137243	2kj	07-06-2013	12-06-2023	Meijndel, Wassenaar	Naast de baan afgelezen. 11 ^e kj.
				17-08-2016		

	5507184	2kj	15-01-2023	03-03-2023 16-04-2023	Strand Meijndel thv Vrs Meijndel	Gekleuringd met Y-E004; afgelezen.
Pimpelmees	BR 00387	1kj	12-11-2021	25-03-2023	Wassenaar, ZH	Dood gevonden op 2,3 km van de ringbaan.
	BT 03772	1kj	13-11-2022	16-10-2023	NP Zuid-Kennemerland, Bloemendaal, NH	
	BT 45936	1kj	21-17-2023	13-12-2023	Vogelwijk, Den Haag, ZH	Terugvangst in tuin ringer van VRS Meijndel
	BT 45400	1kj man	03-09-2023	07-11-2023	Burgh-Haamstede, Westenschouwen, ZL	
Koolmees	BT 04356	1kj	21-09-2022	12x tussen 15-12-2023 & 15-03- 2023	Wieringerwerf, NH	Terug als vrouw.
Tjiftjaf	APE 500	> 1kj	10-03-2022	18-05-2023	Warmond, ZH	
	APE 933	1kj	29-09-2022	03-10-2022	Oorderen, Antwerpen, België	
	APE 827	Volgroeid	04-09-2022	18-03-2023	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
	AVJ 066	1kj	09-10-2022	23-10-2022	Riemst, België	
	AVJ 447	> 1kj	19-03-2023	11-07-2023	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
Fitis	APE 754	1kj	14-08-2022	24-04-2023	Wierzbno, Warnice, Zachodniopomorskie, Polen	Zie Figuur 35.
Kleine Karekiet	BT 02124	1kj	06-08-2022	18-08-2022	Solre-sur-Sambre, Erquelinnes, België	
	BT 02181	1kj	07-08-2022	21-08-2022	Zele, België	
	BT 02216	1kj	09-08-2022	11-08-2022	Nodebois, Beauvechain, België	
	BT 02244	1kj	09-08-2022	11-08-2022	Essen, België	
	BT 02366	1kj	13-08-2022	27-08-2022	Jonkershoven, Houthulst, België	
	BT 02378	1kj	13-08-2022	21-08-2022	Oorderen, Antwerpen, België	
	BT 02939	1kj	27-08-2022	04-09-2022	Nodebois, Beauvechain, België	
	BR 00795	> 1kj	17-06-2022	30-06-2023 18-06-2023	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
Bosrietzanger	BT 45859	> 1kj	07-07-2023	14-07-2023	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	
Zwartkop	V 855669	1kj man	03-09-2017	01-04-2023 09-04-2022 28-05-2022	Den Haag, ZH	Aflezing in tuin, voor tweede jaar op rij.
	Y 127715	1kj man	02-07-2023	08-10-2023	North Luffenham, Oakham, Rutland, Engeland	Door ons als man gedetermineerd.
	Y 094100	1kj man	15-07-2022	02-09-2022	Zomergem, Lievegem, België	Gecontroleerd als man.
	Y 094653	1kj man	04-09-2022	11-09-2022	Zomergem, Lievegem, België	
	Y 094872	1kj man	21-09-2022	10-03-2023	Stavanger, Noorwegen	
	Y 094924	1kj vrouw	23-09-2022	07-10-2022	Sint-Laureins, Fernemont, België	
	Y 127067	1kj man	30-09-2022	07-10-2022	Oorderen, Antwerpen, België	
	Y 066612	1kj man	02-09-2021	15-04-2023 30-04-2022 28-05-2022	Kamperhoek, Dronten, FL	Weer terug op de Kamperhoek

Grasmus	BT 02056	1kj man	04-08-2022	17-06-2023	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	Gecontroleerd als vrouw.
Merel	L 610179	1 kj man	01-12-2022	26-10-2023	Castricum, NH	
Zanglijster	L 550763	> 1kj	30-09-2020	23-01-2023	Calzada de Oropesa, Toledo, Spanje	Dood gevonden
	L 569494	1kj	17-10-2021	04-11-2023	Grande-Synthe, Hauts-de-France, Frankrijk	Dood gevonden
Heggenmus	BT 04095	1kj	04-09-2022	03 t/m 09-06-2023	Den Haag, ZH	Gefotografeerd in tuin van ringer Vrs Meijndel.
Barmsijs	BT 84752	1kj	28-10-2023	03-12-2023	Merktweg, Zwolle, OV	Afgelezen in het veld
Kleine Barmsijs	BT 04961	1kj	09-10-2022	06-05-2023 07-06-2023	Helgoland, Duitsland Rogaland, Randaberg, Noorwegen	Zie Figuur 33.
	BT 03371	1kj	23-10-2022	11-03-2023	St Hubert, Mirwart, België	
	BT 03792	1kj	15-11-2022	17-11-2023	Oldebroek, GE	Terug als man.
	BT 84919	1kj	12-11-2023	16-11-2023	Burgh-Haamstede, Westenschouwen, ZL	
	BT 85488	1kj	22-11-2023	12-12-2023	Ankeveen, NH	
	BT 84962	1kj	16-11-2023	21-11-2023	Burgh-Haamstede, Westenschouwen, ZL	Gecontroleerd als Kleine.
Grote Barmsijs	BT 85589	1kj man	22-11-2023	04-12-2023	Ankeveen, NH	
	BU 11171	> 1kj man	01-12-2023	11-12-2023	Ankeveen, NH	

* leeftijd en geslacht van de vogel bij het ringen

Figuur 33. Kaart van ringterugmeldingen van Fitissen (zowel in Nederland geringd en elders gemeld, als in het buitenland geringd en in Nederland gemeld). De uitwisseling tussen Meijndel en Polen (aangegeven met blauwe '1') Meijndel is landelijk een noviteit.

BRONNEN

Adriaens, P. & Gibbins, C.. 2016. Identification of the *Larus canus* complex. Dutch Birding 38:1

Knijff, P. de, van der Spek, V. & Fischer, J. 2012. Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-2011. Dutch Birding 34:6.

van Oosten H.H. 2023. Broedbiologie van Nachtegalen in Meijndel en relaties tot het beheer 2021-2023. Oenanthe Ecologie, Wageningen.

Perdeck, A. 1958. Two types of orientation in migrating Starlings, *Sturnus vulgaris* L., and Chaffinches, *Fringilla coelebs* L., as revealed by displacement experiments. ARDEA 46 (1-2): 1 - 37.

van der Spek, V. & de Knijff, P. 2021. Chiffchaff taxa in the Netherlands: a ten year genetic study. Dutch Birding 43:2.

van der Spek, V., van der Vliet, R. & Verrips, M. 2022. Jaarverslag Vrs Meijndel 2022. Stichting Vrs Meijndel, Den Haag.

Troost, G. 2024. Vrs Meijndel, Trektellen.nl (<http://www.trektellen.nl/site/info/403>)

